

כא:

האשה שנתארמלה פרק שני כתובות

עין משפט
גז מוצה

מסורת הש"ס

האמר רב פפי האי אשתא. תימה דפרין מדרב פפי וצפרק הכותב (לקמן דף פה. וס) מסיק דלימא לרזב פפי מדרב פפי ויעד דנפי' כל הגט (גיטין טו: וס) מסיק דרב לית ליה דרב פפי והכי פרין הכא מדרב פפי אמלתיא דרב מיהא הא אימא לתרן דלשינא דלמרי לא משמיה דרב הונא

פרין ואין לומר דהכי פרין כיון דלמרי משתתמו אין מעדין לפניו וחומס אלמא חיישין למיחוי כשקרא להם כן טעמא דמשתתמו דמי לנוגעים צדעות כעין ספירא בקונט' גבי הווא שקרא ערער על אחד מהן ומירן ר"ת אודרין הש"ס להקשות אפילו מדבר דלא היה הלכתא הוי ופוסק ר"ת דכתבין אורכתא אפילו אמטלטלי דכפריה דלא קיי"ל כרב פפי דחייש למיחוי כשקרא אע"ג דפרין מניה ופרין נמי מנהדרעי כמיה מקומות בצרם שבעת טעות (נעושת דף ג: וס) וצפרק יש כבוד (נכריות דף מט.) והאמרי נהרעי מירן דלכתמיה אורכתא כו' וי"מ ולימא דקאמר כהכותב ונפי' כל הגט (גיטין טו: וס) דלא נפי' למימר דלימא לרזב פפי אלמא דלימא לקושיא שאין לדמות אשתא שהיא נעשה צ"ד לשאר ערות דנמעשה צ"ד לנפי' חיישין למיחוי (וכשקרא ור"י מדפס"ר מירן דלכתמיה ודאי חיישין למיחוי כשקרא דלמרי להו כר לפסי כי יתביטו נהיני כו' וכ"כ דף קעב.) אכל דיעבד לא חיישין ולהכי פרין הכא דהי דלכתמיה והא דקאמר דלימא לרזב פפי היינו דיעבד דהווא אימא דהכותב (לקמן דף פה. וס) כיון שהימא לריכה לחזור לנפי' דיעבד דמי והכשאה נמי דכתבין אמטלטלי דכפריה היינו משום כיון דלמיז יכול ליק' עס דיעבד דמי' ור"י ור"מ דיינין המכירין חתימת עדים

איקלע רבנאי למיזבן שומשי גרסי' ולא גרסי' דליקלע ולא גרסי' לנבן. ולא רמי אמרה דל"א לומר כן שאמר רמי עדות זו על אמירה ורב אשי שהרי רב אשי כמה דורות היה אחרי דלמירין דקדושין ודף (ט: וס) שמת רב יהודה נולד רבא יוס שמת רבא נולד רבא אשי: **אבוא דאמך.** רמי בר חמא: **שלשה שיטבו.** כ"ד: לקיים השער. וכלא העדת עדים שיעידו על כתב ידן לפי שהדיינים עצמן מכירין אותה השנים מכירין אותה ואחד אינו מכיר: **עד שלא חסמו.** השנים על ההנפק: **מעדין.** לפני השלישי שזהו כתב ידן של תמומים: **וחוסס.** עממה על מה שכתבין אשטרויה וקיימנויה לאסירא דנן נמוכה תלמא דלשמתדועתא דחתימת ידא דקסדי היא: **משחממו אין מעדין.** דחתימה קמייתא כשקרא הוה ללא תלמא הוה דידעי: **ומי כחבינן.** לאשרתא לדידי כחתימה וכי קודם שנתקיים לפני שלשמן יכתבו נמוכה תלמא הינא ואשמתדועתא כו': **אשרתא.** לשון חוק שמתקיים (אלא השטרן) וכתבין אשטרויה: **דנכתא מקמי דניחו ספדי כו'. ע** דלא העידו העדים על כתב ידו כתבו הדיינים נמוכה תלמא הינא ונפיק שטרן דנן קדמנא דאשטרויה פלוני ופלוני אחתימת ידיהו ואשטרויה וקיימנויה: **עד נעשה דיון.** שהרי השנים העידו על החתימות: **לריכין להעיד בפני כל אחד ואחד.** שאלו העידו בפני השנים אין גבי יכול לחמוס דהא הכא הוצרכו השנים להעיד בפני הג' **דלמא לעולם לריכין.** להעיד שאין עדות אלמא ע"י הגדת עדות: **ושאני הכא דקא מקיימא הגדה.** בפני היחיד שאינו מכיר: **דלא מקיימא הגדה ללא.** אי לא הוה מסבדי בנפיה: **לרואו ג'. עדות המדע קאי:** וכן כיון דיון מסנהדרין המקדישין את המדע: **ועמדו השנים.** להיות עדים. והתם פריכין לא תהא שמיעה גדולה מרמיה ומוקמינן לה כשראוהו כלילה ליפקד אס לא יעידו לבקר עד מתי יאמרו מקודש: **שאין היחיד נאמן.** לקדם המדע בנפיהו: **ליטבו דוכופיהו.** אחר שהעידו בפניו וקרא ערער על הא'. שהוא פסול: **עד שלא חסמו.** השני דיינים על האשמתא: **מעדין.** על זה שהוא כשר: **משחממו.** הוה להו נוגעין צדעות שגגלי להס ששינו עס פסול דנין:

מוסף רש"י

אשרתא. לשון חוק כמו (יבמות טו: וס) ויש מקו השטר (לקמן פה: וס) קיים השטר שפנים מעדין על סמך ידיהם כד"ל ויכ"ד סתבין כי נמוכה תלמא הינא והוא פלוני ופלוני ואשטרויה אחתימת ידיהו ואשטרויה וקיימנויה כדמי וסחמין (גיטין כו: וס) ונפיק שטרן פה: דניחו ספדי הדר אחתימת ידיהו: שיעידו זה כתב ידו (לקמן פה: וס) ויעידו בפניהם השנים ור"ה בהו: שאין היחיד נאמן. לומר מקודש כפי עצמו. לכן לר"ך להוסיף מתבשרין אלמא (והס) וקודם שטרות דרבנן. דמלאריתא לא כתיב קודם דלמרי ר"ל (לעיל ג') עדים החתומים על השטר נעשה כמי שמתקרי פדולין ככ"ד (לקמן כח: וס)

תוספות ר"ד (המשך)

לחושב מחבריהם אצל היחיד הם שהעידו יעמדו עמו לקדש אלא לאו ש"י שאין עד שהיך עדותו כשר לרבות דיון והכי כדאמרין דמדידים ומסיק הנה לעדות החדש דאורייתא וכדאורייתא אין עד נעשה דיון אלא קום שטרות דרבנן וברבנן עד נעשה דיון פי' מרית ליכא למיחש לזוהמא אלא כל קיום יכבה ולכי מחבר דיון' מהדר ליה ורבנן הוא דאצרכי לקיומי ועד דלא מקיים לא נבי. עין דיון עד נעשה דיון ספ"ס ששם כדאמרינן בשנים מכירין משום דהוה להו עד מפי עד אבל כשכתיבין מעצמן אינו עד מפי: איחבי' רב ספרא לריא ועד פי נעשה דיון התמן ראוהו פי' והם כרי פי' מסנהדרין שמקריבין את החדש יעמדו ב' ויחשיבו מחבריהם אצל היחיד ויעידו בפניהם ויאמרו מקודש מקודש שאין היחיד נאמן ע"י עצמו והתם פריכין ולא הוא שמייה גדולה מרמיה ומתקיים לה כשראוהו יעלה ליפקד אס לא יעידו לבקר עד מתי יאמרו מקודש אשטרויה וקיימנויה: **ע** דלא העידו בפני הג' דלמא לעולם לריכין להעיד שאין עדות אלמא ע"י הגדת עדות: **ושאני הכא דקא מקיימא הגדה.** בפני היחיד שאינו מכיר: **דלא מקיימא הגדה ללא.** אי לא הוה מסבדי בנפיה: **לרואו ג'. עדות המדע קאי:** וכן כיון דיון מסנהדרין המקדישין את המדע: **ועמדו השנים.** להיות עדים. והתם פריכין לא תהא שמיעה גדולה מרמיה ומוקמינן לה כשראוהו כלילה ליפקד אס לא יעידו לבקר עד מתי יאמרו מקודש: **שאין היחיד נאמן.** לקדם המדע בנפיהו: **ליטבו דוכופיהו.** אחר שהעידו בפניו וקרא ערער על הא'. שהוא פסול: **עד שלא חסמו.** השני דיינים על האשמתא: **מעדין.** על זה שהוא כשר: **משחממו.** הוה להו נוגעין צדעות שגגלי להס ששינו עס פסול דנין:

דאמרינן רבנאי אחוה דר' חייא בר אבא למזבן שומשי ואמר הכי אמר שמואל עד ודיין מצטרפין אמר אמירר כמה מעלייא הא שמעתא אמר ליה רב אשי לאמירר משום דקלסיה אבוה דאמך את נמי מקלסת לה כבר פרכה רבא: אמר רב ספרא אמר רבי אבא אמר רב יצחק בר שמואל בר מרתא אמר רב הונא ואמרי ליה אמר רב הונא אמר רב אשלשה שישבו לקיים את השטר שנים מכירין חתימות ידי עדים ואחד אינו מכיר עד שלא חתמו מעדין בפניו וחותם משחממו אין מעדין בפניו וחותם ומו כתבין והאמר רב פפי משמיה דרבא (ה) היא אשרתא דיינין דניכתב מקמיה דניחויה סהדי אחתימת ידיהו פסולה ומתחוי כשקרא הכא נמי מתחוי כשקרא אלא אימא עד שלא כתבו מעדין בפניו וחותם משכתבו אין מעדין בפניו וחותם ש"מ תלת ש"מ יעד נעשה דיון וש"מ דיינין המכירין חתימות ידי עדים אינן צריכין להעיד בפניהם וש"מ דיינין שאין מכירין חתימות ידי עדים צריכין להעיד בפני כל אחד ואחד מחקרי לה רב אשי בשלמא עד נעשה דיון שמעינן מניה אלא דיינין המכירין חתימות ידי עדים אין צריכין להעיד בפניהם דלמא לעולם אימא לך צריכין ושאני הכא דקא מקיימא הגדה בחד ודיינין שאין מכירין ואחד דלמא לעולם אימא לך אין צריכין ושאני הכא דלא קא מקיימא הגדה כלל יתיב ר' אבא ודמרי לה להא שמעתא דעד נעשה דיון ורביהו רב ספרא לרבי אבא ורביהו רב אשלשה והן בית דין יעמדו שנים ויושיבו מחבריהם אצל היחיד ויעידו בפניהם ויאמרו מקודש החדש מקודש שאין היחיד נאמן על די עצמו ואי סלקא דעתך דעד נעשה דיון למה לי כולי האי ליתבו בדוכתייהו ולקידשי אמר ליה אף לדידי קשיא לי ושאליתיה לרב יצחק בר שמואל בר מרתא רב יצחק לרב הונא רב הונא לחייא בר רב ורביא בר רב לרב ואמר להו הנה ילעדוהו החדש דאוריית' ויהיו קיום שטרות דרבנן אמר רבי אבא אמר רב אשלשה שישבו לקיים את השטר וקרא ערער על אחד מהן עד שלא חתמו מעדין עליו וחותם משחממו אין מעדין עליו וחותם ערער דמאי אי ערער דגולגותא תרי

שואר כשר וחותם משחממו אין מעדין עליו וחותם פי' כיון שחתמו הן נוגעים בעדות שהם מתכוונים שלא תבטל חתימתן וגם גבאי הוא להם שאמרו עם הפסול חתמו. וערער דמאי אי ערער דגולגותא

תוספות ר"ד
דאיקלע רבנאי אחוה דר' חייא בר אבא לקמן למיכין שומשי אמר רב פפי דחייש למיחוי כשקרא אע"ג דפרין מניה ופרין נמי מנהדרעי כמיה מקומות בצרם שבעת טעות (נעושת דף ג: וס) וצפרק יש כבוד (נכריות דף מט.) והאמרי נהרעי מירן דלכתמיה אורכתא כו' וי"מ ולימא דקאמר כהכותב ונפי' כל הגט (גיטין טו: וס) דלא נפי' למימר דלימא לרזב פפי אלמא דלימא לקושיא שאין לדמות אשתא שהיא נעשה צ"ד לשאר ערות דנמעשה צ"ד לנפי' חיישין למיחוי (וכשקרא ור"י מדפס"ר מירן דלכתמיה ודאי חיישין למיחוי כשקרא דלמרי להו כר לפסי כי יתביטו נהיני כו' וכ"כ דף קעב.) אכל דיעבד לא חיישין ולהכי פרין הכא דהי דלכתמיה והא דקאמר דלימא לרזב פפי היינו דיעבד דהווא אימא דהכותב (לקמן דף פה. וס) כיון שהימא לריכה לחזור לנפי' דיעבד דמי והכשאה נמי דכתבין אמטלטלי דכפריה היינו משום כיון דלמיז יכול ליק' עס דיעבד דמי' ור"י ור"מ דיינין המכירין חתימת עדים דלמרי להו כר לפסי כי יתביטו נהיני כו' וכ"כ דף קעב.) אכל דיעבד לא חיישין ולהכי פרין הכא דהי דלכתמיה והא דקאמר דלימא לרזב פפי היינו דיעבד דהווא אימא דהכותב (לקמן דף פה. וס) כיון שהימא לריכה לחזור לנפי' דיעבד דמי והכשאה נמי דכתבין אמטלטלי דכפריה היינו משום כיון דלמיז יכול ליק' עס דיעבד דמי' ור"י ור"מ דיינין המכירין חתימת עדים דלמרי להו כר לפסי כי יתביטו נהיני כו' וכ"כ דף קעב.) אכל דיעבד לא חיישין ולהכי פרין הכא דהי דלכתמיה והא דקאמר דלימא לרזב פפי היינו דיעבד דהווא אימא דהכותב (לקמן דף פה. וס) כיון שהימא לריכה לחזור לנפי' דיעבד דמי והכשאה נמי דכתבין אמטלטלי דכפריה היינו משום כיון דלמיז יכול ליק' עס דיעבד דמי' ור"י ור"מ דיינין המכירין חתימת עדים

החדש צריך שלשה והלכך וישיבו כ' דיינים אחריהם מחבריהם מושיבו סנהדרין ואלה הכי שראו יעמדו בפניהם והם יקרישוהו ואי איתא ליתבו בדוכתייהו ולקדשו פי' אי איתא דעד שהיך נעשה דיון מה צריך